

REFERAT |KRS| Kommunalutvalget (2015-2019) d. 21-08-2018

Mødedato Tirsdag d. 21. august 2018 kl. 09:00

Mødested Formannskapssalen

Indholdsfortegnelse

Program for møtet.....	3
Godkjenning av protokoll fra kommunalutvalgets møter 12.06.18 og 19.06.18.....	5
Årsrapport 2017 Avfall Sør Holding AS.....	7
Kristiansand kommune - Eierberetning 2017.....	15

Punkt 53/18: Program for møtet

MØTEINNKALLING TIL KOMMUNALUTVALGET

Dato: 21.08.2018 kl. 08.45
Sted: ViaPartner / Formannskapssalen

Innkalling gjelder bare medlemmer. Varamedlemmer møter etter særskilt innkalling.

Forfall meldes snarest til Politisk sekretariat tlf. 98 28 79 38.

PROGRAM FOR MØTET:

- Kl. 08.45** Fremmøte ved Thon hotell Wergelandsparken for felles transport til ViaPartner, Hellemyrbakken 3A
- I. 09.00 – 10.30** Foredrag om Verdien av VTA (Varig Tilrettelagt Arbeid) ved Victor Normann
- Kl. 10.30** Retur til rådhuset
- Kl. 10.45 – 11.15** Livssituasjonen for konvertitter i Kristiansand ved rådgiver Kim H. Gronert

SAKSKART			Side
53/18	201800014-52	Program for møtet	
54/18	201800014-51	<u>Kommunalutvalgssak:</u> Godkjenning av protokoll fra kommunalutvalgets møter 12.06.18 og 19.06.18	
		Sektor 1 – Økonomi:	
55/18	201807414-6	<u>Kommunalutvalgssak:</u> Årsrapport 2017 Avfall Sør Holding AS	
56/18	201809684-1	<u>Kommunalutvalgssak:</u> Kristiansand kommune - Eierberetning 2017	

Harald Furre
Ordfører
(sign.)

Punkt 54/18: Godkjenning av protokoll fra kommunalutvalgets møter 12.06.18 og 19.06.18

Bilag

Protokoll Kommunalutvalget 19.06.2018

Protokoll Kommunalutvalget 12.06.2018

Dato 6. august 2018
Saksnr.: 201800014-51
Saksbehandler Anne Lise Holand Aabø

Saksgang
Kommunalutvalget

Møtedato
21.08.2018

Godkjenning av protokoll fra kommunalutvalgets møter 12.06.18 og 19.06.18

Forslag til vedtak

1. Kommunalutvalget godkjenner protokoll fra kommunalutvalgets møte 12.06.18.
2. Kommunalutvalget godkjenner protokoll fra kommunalutvalgets møte 19.06.18.

Ragnar Evensen
Rådmann

Anne Lise Holand Aabø
Formannskapssekretær

Vedlegg:
Protokoll fra kommunalutvalgets møte 12.06.18
Protokoll fra kommunalutvalgets møte 19.06.18

Punkt 55/18: Årsrapport 2017 Avfall Sør Holding AS

Bilag

Avfall Sør AS_aarsrapport-2017

Dato 13. august 2018
Saksnr.: 201807414-6
Saksbehandler Øyvind Stenvik Andersen

Saksgang
Kommunalutvalget

Møtedato
21.08.2018

Årsrapport 2017 Avfall Sør Holding AS

Felles eierskapsmelding del 2 for Avfall Sør AS ble vedtatt etter politisk behandling i eierkommunene Kristiansand, Søgne, Songdalen og Vennesla i mai måned 2014. En av anbefalingene som ble vedtatt var at «*Årsregnskapene og årsmeldingene til Avfall Sør AS og Avfall Sør Husholdning AS skal refereres for den enkelte kommunes utpekte eierorgan*».

I desember 2016 byttet Avfall Sør AS navn til Avfall Sør Holding AS, mens Avfall Sør Husholdning AS byttet navn til Avfall Sør AS. Årsrapport for Avfall Sør Holding AS (konsernet) som også inneholder informasjon om regnskap og balanse for Avfall Sør AS legges herved frem til orientering.

I tillegg vises det til og kommenteres på økonomiske nøkkeltall knyttet til regnskapet for Avfall Sør Holding AS (mor og konsern) og Avfall Sør AS.

Forslag til vedtak

[Årsrapport 2017 for Avfall Sør Holding AS tas til orientering.](#)

Ragnar Evensen
Rådmann

Terje Fjellvang
Økonomidirektør

Vedlegg:
Årsrapport 2017 Avfall Sør Holding AS

Innledning

Avfall Sør Holding AS eies av kommunene Kristiansand, Vennesla, Søgne og Songdalen. Selskapet er morselskap i et konsern med datterselskap som driver med renovasjonsvirksomhet for husholdninger og næringsliv, herunder mottak, sortering og behandling av avfall. Selskapet hadde i 2017 ingen driftsoppgaver ut over forvaltning av eierskap i hel- og deleide selskaper.

All lovpålagt virksomhet for eierkommunene knyttet til husholdningsavfall og slam utføres i det heleide datterselskapet Avfall Sør AS. Alle anlegg, utstyr og andre verdier knyttet til husholdningsavfall og slam – herunder Støleheia Avfallsanlegg – tilhører Avfall Sør AS.

Avfall Sør Holding AS har eierandeler i Avfall Sør AS (100 %), Avfall Sør Eiendom Mjåvann AS (100 %), Grønn Vekst Sør AS (50 %), Støleheia Pukkverk AS (50 %), Returkraft AS (49,9 %) og Rekom AS (4,64 %).

Hovedkontor for Avfall Sør Holding AS er i Kristiansand kommune. Selskapet hadde i 2017 ingen ansatte og leide daglig ledelse og nødvendige administrative tjenester fra datterselskapet Avfall Sør AS.

Felles eierskapsmelding del 2 for Avfall Sør AS ble vedtatt etter politisk behandling i eierkommunene Kristiansand, Søgne, Songdalen og Vennesla i mai måned 2014. En av anbefalingene som ble vedtatt var at «*Årsregnskapene og årsmeldingene til Avfall Sør AS og Avfall Sør Husholdning AS skal refereres for den enkelte kommunes utpekte eierorgan*».

I desember 2016 byttet Avfall Sør AS navn til Avfall Sør Holding AS, mens Avfall Sør Husholdning AS byttet navn til Avfall Sør AS. Årsrapport for Avfall Sør Holding AS (konsernet) som også inneholder informasjon om regnskap og balanse for Avfall Sør AS legges herved frem til orientering.

Økonomisk analyse og vurderinger

Eierskapsmeldingen inneholdt også et punkt om at «*Administrasjonen i Kristiansand kommune skal utarbeide og vurdere utvalgte nøkkeltall fra virksomhetene som legges ved sammen med generalforsamlingspapirene*» som informasjon til ordførerne som stiller på generalforsamlingen.

Under vises de økonomiske nøkkeltall knyttet til regnskapet for Avfall Sør Holding AS (mor og konsern) og Avfall Sør AS slik de ble fremstilt og kommentert i saken ordførerne fikk før generalforsamlingen¹.

¹ Kommentarer og vurderinger knyttet til andre datterselskaper og tilknyttede selskap (note 8 i balanseregnskapet til Avfall Sør Holding AS) og aksjer og andeler i andre foretak m v (note 9) er ikke medtatt i saken her. Ytterligere info om av disse selskapene finnes i årsrapporten fra side 42-45 og i notene på side 73.

Årsregnskap 2017 Avfall Sør Holding AS – konsern

Under vises tabell med utvalgte nøkkeltall for konsernet for regnskapsårene 2015-2017:

Nøkkeltall konsern (tall i 1000 kr)	2017	2016	2015
Driftsinntekter	224 739	230 214	210 080
Årsresultat	13 687	32 811	14 618
Egenkapital	115 811	132 146	149 335
Gjeld	280 238	175 152	189 978
Totalkapital	396 049	307 297	339 313
Totalkapitalrentabilitet	5,2 %	11,1 %	6,0 %
Egenkapitalrentabilitet etter skatt	11,0 %	23,3 %	10,3 %
Egenkapitalprosent	29 %	43 %	44 %
Gjeldsgrad	2,4	1,3	1,3
Likviditetsgrad 1	1,6	2,5	3,9

Konsernets driftsinntekter var i 2017 på 224,7 mill. kr, en reduksjon 5,5 mill. kr fra året før. De økonomiske resultatene i 2017 for konsernet som helhet er gode. Konsernets driftsresultat (før finans) var 11,3 mill. kr i 2017, en nedgang på 16,5 mill. kr fra året før. I tillegg er det innarbeidet i driftsregnskapet 100 % resultat fra Avfall Sør AS og Avfall Sør Eiendom Mjåvann AS samt 50 % fra Grønn Vekst Sør AS og Støleheia Pukkverk, og 49,9% fra Returkraft. Årsresultatet er redusert med 19,1 mill. kr fra 32,8 mill. kr i 2016 til 13,7 mill. kr i 2017.

Årsresultatet i 2016 var bl.a. sterkt påvirket av salget av Mjåvann Gjenvinningsanlegg AS til Franzefoss AS (som ga en bokført regnskapsmessig gevinst (inntekt) på 20,3 mill. kr) som gjør at resultater i de enkelte årene ikke nødvendigvis er direkte sammenlignbare.

Mens konsernet hadde et årsresultat på 13,7 mill. kr så ble egenkapitalen redusert med 16,3 mill. kr fra 132,1 mill. kr i 2016 til 115,8 mill. kr i 2017. Nedgangen forklares ved at det ligger en kortsiktig gjeldspost på 30 mill. kr i selskapets balanse knyttet til foreslått/avsatt utbytte.

Konsernet har i 2017 hatt en totalkapitalrentabilitet på 5,2 % som må sies å være greit hensyntatt den virksomhet selskapet bedriver. Konsernet har hatt en god egenkapitalrentabilitet etter skatt på 11,0 % i 2017. Egenkapitalandelen (-prosent) er fremdeles relativt høy selv om den er redusert en god del fra siste par år som igjen slår ut i en noe høyere gjeldsgrad enn tidligere (samlet gjeld er 2,4 ganger større enn egenkapitalen i konsernet). Selskapets likviditetsgrad har blitt redusert fra 3,9 i 2015 til 2,5 i 2016 og videre ned 1,6 i 2017. Dette kommer bl.a. som en konsekvens av utbytte i 2016 og forslag til utbytte for 2017. Konsernet står oppført med 77,3 mill. kr i bankinnskudd, kontanter og lignende pr. 31.12.2017, noe som er en økning på 17,1 mill. kr fra året før. Forøvrig synes likviditeten i konsernet å være på et tilfredsstillende nivå.

Årsregnskap 2017 Avfall Sør Holding AS – morselskap

Under vises tabell med utvalgte nøkkeltall for morselskapet for regnskapsårene 2015-2017:

Nøkkeltall mor (tall i 1000 kr)	2017	2016	2015
Driftsinntekter	-	2	537
Årsresultat	1 518	24 502	-3 267
Egenkapital	67 276	95 759	121 257
Gjeld	30 683	1 035	1 653
Totalkapital	97 959	96 793	122 910
Totalkapitalrentabilitet	1,7 %	22,2 %	1,9 %
Egenkapitalrentabilitet etter skatt	1,9 %	22,6 %	-2,7 %
Egenkapitalprosent	69 %	99 %	99 %
Gjeldsgrad	0,5	0,0	0,0
Likviditetsgrad 1	1,1	19,2	29,0
Utbytte*	30 000	50 000	-

* Det ble betalt ut 50 mill. kr i utbytte i 2016 etter gjennomført ekstraordinær generalforsamling 7.12.2016. Utbytte ble betalt ut i 2016, og fremkommer derfor ikke som en avsetning i regnskapet/selskapets balanse, men kommer direkte til uttrykk som en endring i egenkapitalen.

Morselskapet hadde i 2017 null driftsinntekter ettersom alle selskapets ansatte og driftsoppgaver fra 1.1.2014 ble overført til Avfall Sør AS. Avfall Sør Holding AS er nå et rent morselskap i et konsern. I 2015 hadde imidlertid morselskapet noen inntekter ifm. salg av driftsmidler, mens i 2016 hadde morselskapet en liten inntekt på 1 800 kr.

Resultatet i morselskapet i 2017 var på 1,5 mill. kr, en nedgang på 23,0 mill. kr fra året før. I 2015 hadde morselskapet et negativt årsresultat på -3,3 mill. kr som kan tilskrives nedskrivningen av aksjeposten i Returkraft med 4,99 mill. kr. De største inntektspostene i 2017 var renteinntekter og andre finansinntekter med 0,89 mill. kr og utbytte på 0,75 mill. kr fra Avfall Sør Eiendom Mjåvann AS. I tillegg har man også fått renteinntekt fra foretak i samme konsern (på ansvarlig lån til Returkraft AS) på 0,55 mill. kr, og utbytte på 0,3 mill. kr til sammen fra Grønn Vekst Sør AS og Støleheia Pukkverk AS.

De økonomiske nøkkeltallene for morselskapet var i 2017 kraftig redusert fra året før og på et forholdsvis lavt nivå med tanke på totalkapital- og egenkapitalrentabilitet. Samtidig har det seg slik at f.eks. Avfall Sør Eiendom Mjåvann AS bare betalte ut ca. halve årsresultatet i utbytte og i Grønn Vekst Sør AS og Støleheia Pukkverk AS var også resultatene høyere enn utbytteutbetalingene slik at reelt sett har avkastningen i 2017 vært noen høyere enn hva som fremgår av nøkkeltall basert på morselskapets regnskap (bokførte verdier).

Samlet egenkapital er redusert med 28,5 mill. kr fra 95,8 mill. kr i 2016 til 67,3 mill. kr i 2017. Et positivt årsresultat på 1,5 mill. kr kombinert med forslag til utbytte på 30 mill. kr gir en nettoeffekt på -28,5 mill. kr som slår direkte ut på egenkapitalen.

Morselskapet har ingen langsiktig gjeld. Kortsiktig gjeld utgjorde 30,7 mill. kr (herav avsatt utbytte 30,0 mill. kr) ut av en total balanse på 98,0 mill. kr. Egenkapitalandelen (-prosenten) er med det på 69 % av totalkapitalen. Av egenkapitalen på 63,4 mill. kr utgjør 36,8 mill. kr lån til tilknyttet selskap (Returkraft AS), mens investering i datterselskap, tilknyttet selskap, aksjer og andeler, samt obligasjoner og andre fordringer i utgjør resterende egenkapital med 26,5 mill. kr.

Morselskapets likviditetsgrad er kraftig redusert fra året før. En likviditetsgrad på 1,1 anses normalt å være forholdsvis svakt (man har bare såvidt tilgjengelig midler (omløpsmidler) til å dekke sine kortsiktige forpliktelser (kortsiktig gjeld). Trekker man imidlertid ut 30 mill. kr fra hhv. omløpsmidler og kortsiktig gjeld ville man endt opp med en likviditetsgrad på 6,8 som gir en indikasjon på at morselskapets likviditet forøvrig synes å være på et kurant nivå.

Det foreslås et utbytte på 30 mill. kr fra regnskapsåret 2017.

Årsregnskap 2017 Avfall Sør AS

Under vises tabell med utvalgte nøkkeltall for regnskapsårene 2015-2017:

Nøkkeltall husholdning (tall i 1000 kr)	2017	2016	2015
Driftsinntekter	223 489	209 739	207 568
Årsresultat	5 808	5 233	12 415
Egenkapital	28 247	22 438	17 206
Gjeld	243 736	196 441	217 948
Totalkapital	271 983	218 879	235 153
Totalkapitalrentabilitet	4,2 %	4,1 %	7,4 %
Driftsrentabilitet	4,4 %	4,0 %	8,0 %
Egenkapitalrentabilitet etter skatt	22,9 %	26,4 %	112,9 %
Egenkapitalprosent	10,4 %	10,3 %	7,3 %
Gjeldsgrad	8,6	8,8	12,7
Likviditetsgrad 1	2,0	2,3	2,7

Avfall Sør AS hadde et årsresultat før skatt i konkurransedelen på 8,2 mill. kr i 2017. Årsresultatet etter skatt endte på 5,8 mill. kr. Resultatforbedringen skyldes både økte salgsinntekter og besparelser på kostnadssiden – blant annet redusert aktivitet på administrative oppgaver grunnet konkursen i RenoNorden og lavere behandlingskostnader, rentekostnader og avskrivninger enn budsjettet.

Omsetningen i konkurranseutsatt del av virksomheten utgjorde 38,9 mill. kr (17,4 % av totale driftsinntekter).

Selvkostvirksomheten hadde et regnskapsmessig underskudd 99 073 kr før korreksjoner for finansposter, kalkulatorisk rentekostnad og alternativkostnad selvkostfond er tatt inn². Korrigert for dette ga dette et selvkostresultat på -0,8 mill. kr i 2017. Disponeringen av selvkostresultatet fremkommer som en periodisering av driftsinntektene³. Avfall Sør har nå et selvkostfond på 16,1 mill. kr pr. 31.12.2017. Dvs. at forbrukerne (husholdningene) har til gode 16,1 mill. kr på selskapet som det fremfar av selskapets balanse der dette ligger plassert på gjeldssiden som en avsetning for forpliktelser.

Av selvkostfondet på 16,1 mill. kr er 4,7 mill. kr eldre enn 5 år. Overskuddet i selvkostfondet til Avfall Sør kan imidlertid ses i sammenheng med Avfall Sør sin andel av underskuddet i selvkostfondet til Returkraft. Dersom dette gjøres har Avfall Sør AS et underskudd i selvkost

² Jfr. note 15 til årsregnskapet

³ Som i praksis betyr at selvkostresultatet avregnes/justeres direkte mot driftsinntektene istedenfor å havne i balansen for så å føres mot selvkostfondet.

på 82,3 mill. kr (Avfall Sørs andel av underskuddet i selvkostfondet til Returkraft utgjør 98,4 mill. kr). Underskuddet i selvkostfondet til Returkraft tas ikke inn i resultat- eller balanseregnskapet til Avfall Sør AS. Selvkostregnskapet for kommunalt næringsavfall viser saldo på særskilt selvkostfond pr. 31.12.2017 med 1 234 kr.

Disponering av årets resultat er foreslått ved at 5,8 mill. kr overføres til annen egenkapital. Det henger videre sammen med at det for tiden ligger inne et forbud mot utbytte i selskapet (vedtektsfestet), som igjen henger sammen med Fylkesmannens godkjenning av kommunale lånegarantier for selskapet. Selskapets egenkapital øker dermed med 5,8 mill. kr fra 22,4 mill. kr pr. 31.12.2016 til 28,2 mill. kr pr. 31.12.2017. Egenkapitalprosenten øker imidlertid bare med 0,1 % fra året før opp til 10,4 % noe som henger sammen med at selskapets gjeld har økt ca. tilsvarende mye relativt sett som økningen som har vært i egenkapitalen. Den forholdsvis lave egenkapitalandelen må sees i sammenheng med at størstedelen av selskapets virksomhet er underlagt selvkostregelverket der risikoen for å måtte tilføre selskapet midler relatert til denne type virksomhet ikke skal være til stede.

Det var først fra og med 1.1.2015 med ny avfallsforskrift at en fikk et regnskapsmessig skille i Avfall Sør der resultatene fra den ikke selvkostrelaterte virksomheten nå føres eget regnskap for – og skattlegges – og hvor de positive resultatene av dette har medført en økning i selskapets egenkapital her de senere år (i motsetning til tidligere da alt gikk mot selvkost og selskapets egenkapital var svært begrenset) .

I sum så har de økonomiske resultatene for Avfall Sør AS i 2017 vært forholdsvis like som året før der årsresultatet, totalkapital- og driftsrentabiliteten har endret seg relativt lite fra året før. Egenkapitalrentabiliteten er noe ned fra året før der den er redusert fra 26,4 % i 2016 til 22,9 % i 2017 og vurderes som svært godt ut fra selskapes karakter og risiko.

Samtidig vil vurderinger av ulike resultater og avkastning/rentabilitet være vanskelig å gjøre seg nytte av – ihvertfall opp mot ulike bransjenormer – da det bare er en mindre andel (ikke selvkost) av selskapets omsetning som bidrar til resultatet her. Den konkurranseutsatte delen satt igjen med et resultat etter skatt på ca. 5,8 mill. kr som gir en resultatgrad på ca. 15 % av omsetningen her som anses å være bra i denne sammenheng.

Selskapet har historisk hatt høy gjeld og lav egenkapital. Avfall Sør har nå lyktes i å øke egenkapitalen og egenkapitalandelen, og implisitt redusert gjeldsgraden de senere år. Dette henger igjen sammen med innføring av ny avfallsforskrift og krav om regnskapsmessig skille som nevnt ovenfor, men ville uansett ikke skjedd hvis en ikke hadde hatt denne lønnsomme virksomheten utenfor selvkostområdet i selskapet. Gjeldsgraden er redusert fra 8,8 i 2016 til 8,6 i 2017. Dvs. at selskapet nå har ca. 8,6 ganger så mye gjeld som egenkapital. Selskapets likviditet ligger på et fornuftig nivå, men er noe svekket fra året før. Likviditetsgraden er redusert fra 2,3 til 2,0 fra året før. Pr. 31.12.2017 hadde selskapet 54,4 mill. kr i kontanter, bankinnskudd o.l. hvorav 8,1 mill. kr er bundne midler knyttet til etterdrift på Støleheia jfr. note 16 til årsregnskapet.

Analysen ovenfor avgrenser seg til hovedsakelig å se på de økonomiske resultatene og kommentarer knyttet til dette. For kommentarer knyttet til måloppnåelse på produksjonssiden

vises til Avfall Sørs årlige oversendelse av statusrapport⁴ til eierkommunene hvor mål og tiltak i gjeldende avfallsplan rapporteres på. Statusrapporten behandles politisk i eierkommunene og kommunenes tilbakemelding etter den politiske behandlingen tas hensyn til i det videre arbeidet. Årsrapportering for 2016 er utarbeidet som en sluttrapport for hele planperioden 2013-2016. Ny avfallsplan for perioden 2017-2020 ble vedtatt ved årsskiftet 2016/2017.

På selskapets hjemmeside⁵ er det også mulig å finne nøkkeltall om selskapets drift, avfallstyper, -mengder og -statistikk per innbygger mm. som man også finner igjen i årsrapporten. Årsrapporten inneholder videre også informasjon om strategi og avfallsplan, innsamling, miljø og samfunn, gjenvinningsstasjoner, Mjåvann brukbutikk, Støleheia avfallsanlegg - behandling, returkartonglotteriet, renovasjonsgebyret og hendelser i 2017.

Rådmannens anbefaling

Årsrapporten tas til orientering.

⁴ Rapport for 2017 «Avfallsplan 2017-2020 - rapportering for 2017». By- og miljøutvalgets møte i Kristiansand kommune 3.5.2018. Sak 95/18 <http://opengov.cloudapp.net/Meetings/krs/Meetings/Details/16286890?agendaltemId=15008134>

⁵ <http://avfallsor.no/informasjon/>

Punkt 56/18: Kristiansand kommune - Eierberetning 2017

Bilag

Eierberetning 2017 revidert versjon

Dato 13. august 2018
Saksnr.: 201809684-1
Saksbehandler Per-Joakim Høgsaas

Saksgang
Kommunalutvalget

Møtedato
21.08.2018

Kristiansand kommune - Eierberetning 2017

Sammendrag

I henhold til kommunens vedtatte eierskapsmelding (bystyresak 49/17) skal alle selskaper og foretak følges opp systematisk ved at årsrapporter og årsregnskap skal behandles politisk. Kristiansand kommunes oppgave som eier er å følge opp selskapene på en god måte. Utarbeidelse og fremlegging av kommunens eierberetning er med på å sikre bedre informasjonsflyt og eieroppfølging.

Eierberetningen for 2017 gjennomgår regnskap og årsberetninger i alle¹ kommunens hel- og deleide aksjeselskaper, kommunale foretak og interkommunale selskaper. Det er i tillegg informasjon om selskapenes styresammensetning pr. 31.12.2017. Informasjonen i denne eierberetningen er hentet fra selskapenes årsregnskap, protokoller og styrets årsberetninger for 2017.

Forslag til vedtak

1. Eierberetningen 2017 for Kristiansand kommune tas til orientering

Ragnar Evensen
Rådmann

Terje Fjellvang
Økonomidirektør

Vedlegg:

- Kristiansand kommune – Eierberetning 2017